

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse :
Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Août 1925 — No 185

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تور کیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغدلیسی ۵ لیرادر .
ادارہ خانہ سی

جغال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکر منجی سنہ

نومرو ۱۸۵-۱ اغستوس ۱۹۲۵

9

درد هر بر نهال تحقیق نرست ،

زیرا که در این راه کسی نیست درست ،

هر کس زده است دست در شاخه سست ،

امروز چودی شناس و فردا چو نخست .

دنیا ده تحقیق آغاچنک میوه سی کاله ایرمه مشدر . زیرا
بو وادیده هیچ بر کیمسه نك طوتدینی یول دوغرو دکادر ؛
هر کس چوروك داله طوتومشدر . سن این بیل که « بو کون »
« یارین » ك و « یارین » « بو کون » ك عیندر .

10

هر ذره که بر روی زمینی بوده است ،

خورشید رخی ، زهر جبینی بوده است ،

کرد اذرخ آستین با زرم فشان

کان هم رخ خوب نازدینی بوده است .

یر یوزنده کی هر ذره ، وقتیه کونش یاناقلی وزهره آلنلی
بر وجودك اجزای بدنندن اولمشدر . آنكك یوزندن توی حله
و شفقتله سوپور چونکه اوئوز بر نازنینك یاناقی اولمشدر . [*]

عمر ضیام

سیاحت انطباعلری

۱۸۲ نومرولو (اجتهاد) قونیه نك مؤسسات تجاریه

واقتصادیه سندن بحث ایدر کن زراعت بانقه سی شعبه سی
دیگر زراعت بانقه لرینك کوردیکی ایشلری کورور
دیمشدم . بو بانقه شعبه سنك مدیری اولان کنج ونورلو
ممتاز بحری بکدن آلدیغمز بر مکتوبده ، بانقه سنك اوصافی
اکسیك کوسته ریلش اولماسندن شکایت ایدیلور . قونیه ده

[*] بورباعی Mme Ackermann ك شو قطع سیله
مقایسه ایدك ، نازك فقط خیام کی نه قادر دها انجه در :

Elle se dissoudra cette argile légère
Qu'ont ému un instant la joie et la douleur .
Les vents vont disperser cette noble poussière
Qui fut jadis un coeur .

عمر خیامك اك كوزلی رباعیلری

۲

6

ابرآمد و باز بر سر بسزه کریست ؛

بی باده کلر نك نمی باید زیست .

این بسزه که امروز تماشا که ماست

یاسبزه خاك ما تماشا که کیست ؟

ینه بولوط کلدی چنزارك باشی اوچنده کوز یاشلری
دو کدی ؛ کل رنگلی شرابیز یاشامالیدر . بو کون بوچنزار
بزم تماشا کاهمزدر یارین بزم و دجومزك طویراغندن چیقاجاق
یشیللر کیمك تماشا کاهی اولاجاق !

7

تاکی زچراغ مسجد و دود کنشت ،

تاکی ززیان دوزخ و سود بهشت ،

رو بر سر لوح بین که استاد قضا

اندر ازل آنچه بود و نی بود نوشت .

داها نه زمانه قادر مسجدك مومی ، آتشکده نك دومانی
موضوع بحث اولوب طور احاق ؟ جهنمك عذابندن و جنتك
حظوظاتندن بحث نه مانه قادر سوره جك ؟ طبیعت لوح محفو-
ظنك باشنه کیت کور ، زیرا ازله استاد فطرت هر اولاجاغی
و هر اولما یاغی یازمشدر .

8

نازم بخرابات که اهلش اهلست ،

چون نيك نظر کنی بدش هم سهلست ،

يك اهل دل از مدرسه ناید بیرون :

ویران شود این خرابه دار الجهلست .

خرابات ابله افتخار ایده رم چونکه خرابات اهلی درایتلی
کیمسه لردر . دقتله نظر ایدر سهك اولرلر قصورلری ده اهن در .
فقط مدرسه دن تك براهل دل چیقماز . ییقلسین او بر جها-
لتخانه دو .

جلب ایدیلن ۱۹۴ رأس چفت حیوانی کویلولره توزیع اولونمیشدر . بانقه‌نک بالنتیجه ۳۴۰ سنه‌سندگی اقرضات معاملاتی ۱,۰۰۷,۴۸۰ لیرایه بالغ اولمشدر .
بو ایشلردن باشقا ۵۳۷,۲۹۰ لیرا حواله تحصیلاتی ۵۸۹,۸۹۱ حواله تأدیاتی یا یمشدر .

بونلردن ماعدا کویلولیه ، بو زراعت بانقه‌سی ۳۴ کیلو کینین توزیع ایتمشدر .

کوروولیورکه (قونیه) ده نسبی برحرکت اقتصادی واردر . بزبوحرکتی فرانسه .

نک ، ایتالیانک ، اسویچره‌نک (انگلتره) نک (آمریکا) نک

مماثل ولایتلرنده‌کی زراعت حرکتیه مقایسه ایدمه‌یز .
بالخاصه آمریکای شمالی ده زراعت وصنایع فعالیتی وبونک فیاض توسعی باش دوندوره‌جک درجه‌ده معظم بر یوکسکک عرض ایتکده‌در .

عمومی و آلی آمریقا تربیه اصولری اسمیه معارف وکالتی نام و حسابنه ترجمه و طبع ایدیلکده اولان معظم و پک مهم بر کتابدن آلدیغم شو اراقامی (اجتهاد) قارلیرینک ملاحظه‌لرینه عرض ایدیورم .
۱۸۵۰ تاریخنده آمریقا

چیفنلکلی ، تقریباً ۲۰

میلیار آلتون فراتیق قیمتند ، ۱۱۸ میلیون هکتار اراضی زرع ایدیوردی ؛ « شته‌تل Cheptel » ی [*] میلیار آلتون فراتیق ایدیوردی ؛ ۱۸۶۶ تاریخنده ۱۰,۲۰۰ میلیون آلتون فراتیق بغدای حصاد ایدیوردی .

۱۹۱۰ تاریخنده اکیان تارلار : ۲۲۴ میلیار قیمتند ۳۳۱ میلیون هکتار ؛ « شته‌تل » ک قیمت : ۲۲ میلیار آلتون فراتیق . استحصال اولونان بغدای : ۱,۸۰۰ میلیون آلتون فراتلق .

زراعت بانقه شعبه‌سنگ یالکز زراعت بانقه‌لرینک ایشلری دکل لاعلی‌التعین بانقه‌لرک کوردکلری ایشلرک کافه‌سی کوردیکی کویستهریور . وقید اولونمایه لایق معلومات وارقام ویریورکه (قونیه) یه عائد خاطر دلر آره‌سند بولونماق لازمدر :

زراعت بانقه‌سی قونیه شعبه‌سی (آقشهر) ، (ایاغین) ، (سید ایل) ، (بکشهری) ، (سیدی شهری) ، (بوزقیر) ، (قره‌مان) ، (ارمناک) ، (ارکلی)

قضالری زراعت بانق صندوقلر - ندن متشکل دوقوز صندوق دخی اداره ایدیور . اولکی سنه قونیه زراعت بانقه‌شعبه‌سی زراعه تخملق پاره‌سی اولاراق ۷۰,۰۰۰ کسور لیرا اقرض ایتمشدر .

۱۳۴۰ سنه‌سی فعالیتی شویله اجمال ایدیله‌یلیر . زراعه ، اراضی‌سنگ ترهینی مقابلنده یاپیلان اقرضات مجموعی ۸۷۰۹۱ لیرادر . سابق سنه - لردن مدور بوقسم اقرضلرک مجموعی ۵۷,۵۹۸ لیرادر .

شیمیدی‌یه قادارتجاره‌وزراعه حلیات، امتعه‌وحاصلات زراعیه قارشیلنی ایله اقرضاتده بولو- نولمازدی ۳۴۰ سنه‌سی تشرین اولی ابتداسندن اعتباراً بونوع

معامله (قونیه)ده باشلامشدر . ۱۳۴۱ سنه‌سنگ صوک بش آینه پولیچه وبونو معاملاتی ۷۱۱,۶۷۲ لیرا اولمشدر .
حلیات قارشولنی اقرضات ۱۱,۶۴۱ لیرادر . زراعی و تجاری امتعه مقابل اقرضات یکونی ۱۰۹,۸۸۰ لیرادر . بوندن باشقا جمهوریت خزینیه‌سی حسابنه شعبه مرکزی واسطه‌سیله قونیه‌ده ۵۰۰۰ لیرا آوانس و ۳۵,۸۳۲ لیرا تعویضاً وبلا فائض اقرضات ایله زراع تقویه ایدیلشدر . ۱۷,۴۴۷ لیرا بدلی اولاراق ، (قارص) دن و (آرتوین) دن

غزل

کول آچیل ، قارشیکده کلر شرمسار اولسون ینه ،
آب وتابکدن خزانم نوبهار اولسون ینه .
بلرک عکسیله ویرسین باشقه رونق ساغره
لعل ناب الماس ایچندن آشکار اولسون ینه [*]
جام رخشانکه تهییج ایت شو ساکن کولکی
آهله مغبوط الحان هزار اولسون ینه
کوزلرم اوستنده تیرترکن سمنو سینه‌کک
شوقدن شوریده کولم بقرار اولسون ینه .
فرط شادیدن صاچیلین اشک تردمانکه ،
قطره‌لر مانند در شاهوار اولسون ینه .
قانه‌دن کیتمشدی اوچ کونلک حیالک ذوقنه
روح جسم بزمکده کلسین نشئه‌دار اولسون ینه .
آغلابور قارشیمده هر شی برخزانی حزن ایله ،
کول آچیل ، دنیا سرابر خنده‌زار اولسون ینه .
توقادی زاده : شکیب

[*] یا قوت کبی شراب انکور

الماس کبی پیاله نور . شیخ غالب

۱۸۰۰ دن ۱۹۰۹ تاریخه قدار معمول استحصالاتی
 قیمتی ۵۷ میلیارد آلتون فراتندن ۱۰۳ مليار آلتون فرانقه
 چیقمشدر: حالبوکه مساعی صنایه ایله، خام استحصالات
 قیمتی اوزره رنده حصـوله کتیریلن تزاید مقداری ۲۴
 میلیاردن ۲۸ مليار آلتون فرانقه چیقوردی. عینی
 دوراثاسنده، بواعمالا تخانه لرده استخدام اولونان عمله نك
 عددی ۱,۶۰۰,۰۰ دن ۲,۲۹۸,۰۰۰ ده یو کسه لیوردی.
 ۱۸۸۰ تاریخده ۹۳ میلیون طونیلاتو طاش کوموری
 چیقاریلوردی، اخراج ایدیلن کومور طونیلاتوسنك
 مقداری، ۱۹۱۰ تاریخده ۴۴۷ میلیون بالغ اولیوردی.
 ۱۹۰۰ ده اذابه حاصلاتی ۱۴ میلیون طونیلاتو ایدی،
 حالبوکه ۱۹۱۱ ده ۴۶۶ عدد یو کسك فورو Haut
 fourneau نك حاصلات اذابه سی ۲۴ میلیون طونیلاتویه
 بالغ اولمشدی.

۱۸۹۰ دن ۱۹۱۰ ه قدر یکرمی سنه لك برمدنده
 بهری ۱۶۰۹ متره ایدن ۱۵۱,۰۹۱ میل یعنی ۲۴۳,۱۰۵
 کیلو متره شمندوفر انشا ایدلمشدر. ۱۹۱۰ ده موجود
 ۳۵۱,۸۶۶ میل دمیر یولی اوزره رنده ۲,۲۰۰,۳۳۱ واغون
 و آراهه جرایدن ۵۸,۹۴۷ لوقوموتیف ایشله مکده بولونمش
 در، که بونلر ۱۹۱۰ سنه سی ظرفنده ۳۲ میلیارد سیاح وهان
 هان ۲ مليار طونیلاتو امتعه نقل ایتمشدر.

قونیه ده مکتب لر — قیز معلم مکتبئی زیارت ایتدم.
 کوزل بربنادر. بوبنانك تملنی ارمنیلر آتمش، قادروسی
 ۲۰۷ در الیوم ۱۶۹ موجودی وار بش صنف در، سعادت
 خانم مدیر لیدر. بو ۱۶۹ ك ۱۰ ی نهاریدر. طلبه نك
 صحتلری بك شن کورونم یور. معاینه طیه لری سنه ده
 یالکزر اوچ دفعه اجرا ایدی لیورمش. بونك بك آز
 اولدیغنی هر هفته وهله هر ای اساسلی برمعاینه طیه یه
 تابع طوتونلارینی و طاتریلملارینی وهر شا کردك برصحت
 دوسیه سی بولونماق موافق اولاجانی فکرنده بولوندم.
 قونیه لیسه سی — کال بك اسمنده او یانیق برمدیری
 وار، سابق اعدادی مکتبی در. شهره برچیرك مسافه ده در.
 صیتمه سز حوالی سندن در. ۲۳۰ قسم ثانی ۱۴۰ قسم

[*] حاصلاتنك بر قسمی صاحبنه عائد اولماق اوزره،
 بسله مك و باقاق شرطیله بر چفتلکچی یه با مقاوله و معین مدله
 ویریلن حیوانات و حیواناتك بو طرزده ایجاری -

ابتدائی موجودی واردر. ۱۰۳ ی لیلیدر. ۵۰ ی مجانیدر.
 دارالمعلمین — تالی و عالی قسملری وار، ۲۰۵ قسم
 تالی نك، ۹۵ قدار عالی قسمك موجودی وار؛ باغچه آرادم
 هان هیچ یوق. مکتب ایچون ادمان یری آرادم او هیچ
 بوق. طلبه نك صیتمه دن مضطرب اولدیغنی مدیر بك
 سویلیور. مدیری اسماعیل کال بك در. زراعت درس لرینك
 مقدارینی صوردم: «کچن سنه نجی ۴ نجی صنف لرده هفته ده
 اوچ ساعت عملی، اوچ ساعت نظری، شیمدی ۳ نجی صنفده
 هفته ده ۲ و ۴ نجی صنفده هفته ده یالکزر بر ساعت اولدی»
 دیدی. متحیر و چوق مکدر اولدم. (نیورق) شهرینك
 مکتب لرینك باغچه لرنده، تارلارنده ۴۵۰,۰۰۰ چوجو غلک
 [۱۹۱۳ سنه سنده] چالیشماقده بولونمش اولدیغنی دو -
 شوندم. هر مکتبنده معلومات زراعیه درس لری بولونمایان
 و بودرس لره مهم بر تطبیق و اعتنا تخصیص ایدیلن هیچ
 بر ملت یوقدر. آمریقاد ۸ الی ۱۰ یاشنده چوجو قلمکتب
 باغچه لرینه مینی مینی اللریله اکدی کیری پانجاری، طوپلار،
 دوغرار، صیقار و عصاره سندن شکر استحصال ایدر لر.
 بتون جهان زراعته عظیم همت تخصیص ایتمشدر. چوق
 اوزاغی چوق ایی کورن مجدد رأس جمهور مز حیات
 زراعی مزده اساسلی بر انقلابك وجوبی کورمشدر.

اسکی بردوستم «هر تارالا بر استحکامدر» دیدیکی
 وقت بیوک بر حقیقت افاده ایتمشدی. حرب عمومیدن
 اولکی رفاه عمومی آنجا ق بالخاصه زراعی استحصالك
 تضعیف ایدیله سیله یاواش یاواش عودت ایده بیلیر. نفوس
 مسئله سی و غذا مسئله سی یکدی کیرینه باغلیدر. قارن طوق
 اولمادجه تولید آرزو و اقتداری تولد ایتمز. تمامیت تغدی =
 نشو و نما ی تام و قدرت تولید. نقصان تغدی = تردی
 و تناقص. بو، بر حقیقت ریاضیه درجه سنده قوتلی بر حکم
 ونظر در. مکتب پروغرام مزده، حیات پروغرام مزده
 فیزیولو جیانك، بسیقو لوجیانك بزه کوستردیکی بو ساده
 و صریح حقیقی کوز او کمزدن آیرمایا جاغز. ع.ج.

